

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2357/2019
29.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стојан Илић, адвокат из ..., против тужене Високе школе струковних студија у ..., чији је пуномоћник Петар Јочић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2992/2018 од 29.03.2019. године, у седници одржаној 29.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2992/2018 од 29.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 312/18 од 03.09.2018. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење тужене бр. .. од 29.09.2014. године, којим је отказан уговор о раду тужиоцу и наложено је туженој да тужиоца врати на послове и радне задатке које је обављао пре незаконитог отказа или на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 255.750,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2992/2018 од 29.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужене и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Врховни касационисуд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18), и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код тужене радио на одређено време од 04.11.2009. године до 28.09.2014. године, на пословима наставника, у звању предавача за ужу научну област Странке су уговор о раду закључиле 04.11.2009. године, на основу члана 30, 31. и 33. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05 и 61/05) и члана 3. Посебног колективног уговора за високо образовање („Сл. гласник РС“, бр.12/09 и 61/05). Потписивању уговора о раду претходила је одлука наставничког већа од 29.09.2009. године о избору тужиоца у звање наставника – предавача за ужу научну област ..., на период од пет година. Тужилац је засновао радни однос на пословима који су били систематизовани актом о организацији и систематизацији послова као предавач, за које послове је испуњавао утврђене – прописане опште и посебне услове. Тужена је применом члана 175. став 1. тачка 1. и 192. Закона о раду и Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника и сарадника од 16.01.2014. године донела решење 29.09.2014. године, којим је тужиоцу отказала уговор о раду од 04.11.2009. године, због истека рока за који је заснован радни однос, са даном 28.09.2014. године. Наведено решење тужиоцу је достављено 29.09.2014. године. Пре истека времена на које је тужилац имао закључен уговор о раду на одређено време, тужена није расписала конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника, већ је расписала конкурс за избор у звање асистента за ужу научну област – ..., који је 16.07.2014. године објављен у листу „Послови“. Тужилац је више пута (26.06.2014. године, 24.07.2014. године и 12.09.2014. године) писмено иницирао расписивање конкурса код директора тужене, као и поступак инспекцијског надзора од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, који је извршен, а тужиоцу је достављен извештај о извршеном делимичном управном надзору над радом тужене. На основу обављеног надзора од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја директору тужене је наложено да поништи конкурс расписан за избор у звање асистента за ужу научну област ..., због непостојања одлуке надлежног стручног органа високошколске установе, да достави одлуку Наставничког већа о распоређивању наставника у школској 2014/2015 години, да достави одлуку Наставничког већа о потреби расписивања конкурса за избор у звање наставника или сарадника, како би се адекватно заступала настава у школској 2014/2015 години, за студијски програм ..., достави Годишњи програм рада Школе и достави одлуку Савета Школе о усвајању Годишњег програма рада.

Након отказа уговора о раду тужиоцу, послови које је тужилац обављао, обављали су предавачи из реда запослених, односно прерасподелом часова. У 2014. години у пензију су отишли магистар ББ и магистар ВВ из исте уже научне области.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право, када су усвојили захтев тужиоца и поништили, као незаконито спорно решење тужене о отказу уговора о раду и правилно обавезали тужену да тужиоца врати на рад.

У спору из радног односа, суд законитост решења цени са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињеничног стања из спорног решења.

Чланом 55. ставом 1. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“, бр.76/05, 89/13), прописано је да стручни орган високошколске установе одлучује о питањима од интереса за реализацију наставе, научног, истраживачког и уметничког рада. Чланом 65. ставом 1. истог закона, прописано је да високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области утврђене општим актом високошколске установе, а ставом 4. да лице изабрано у звање предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година. Чланом 73. ставом 1. Закона о високом образовању прописано је да високошколска установа утврђује политику запошљавања, полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан, рационалан и ефикасан начин.

Чланом 57. Статута тужене од 22.07.2014. године предвиђене су већа студијских програма, које чине наставници који изводе наставу на студијском програму. Чланом 60. ставом 1. алинејом 5. Статута прописано је да веће студијског програма предлаже помоћнику директора за наставу, кадровско попуњавање по предметима за сваку школску годину. Чланом 72. Статута прописано је да директор расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника.

Чланом 13. ставом 1. Правилника о условима, начину и поступку избора у звања наставника и сарадника тужене од 16.01.2014. године, утврђена је обавеза директора школе да распише конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже научно-стручне области, на начин, по поступку и условима утврђеним Статутом, другим општим Актом Школе и овим Правилником, а ставом 2. да се конкурс расписује најкасније шест месеци пре истека времена за које је наставник биран, односно најмање шест месеци пре почетка школске године. Чланом 50. истог Правилника, прописано је да наставнику и сараднику који је у радном односу у Школи, ако није изабран у исто или више звање, престаје радни однос истеком периода на који је изабран, ако у школи нема могућности да се распореди на друго одговарајуће место.

Законом о високом образовању, прописано је да високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области утврђене општим актом високошколске установе, а лице изабрано у звање предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година. Правилником о условима, начину и поступку избора у звања наставника и сарадника тужене од 16.01.2014. године, прописана је обавеза директора тужене да распише конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже научно-стручне области најкасније шест месеци пре истека времена за које је наставник биран, односно најмање шест месеци пре почетка школске године. Тужилац је код тужене засновао радни однос по основу уговора о раду на одређено време почев од 04.11.2009. године до 28.09.2014. године, на пословима наставника у звању предавача за ужу научну област Тужена је спорним решењем од 04.11.2009. године тужиоцу отказала уговор о раду са 28.08.2014. године, због истека рока на који је заснован радни однос. Тужена није расписала конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за ужу научну област ... пре истека времена за које је тужилац биран, односно пре почетка школске године, иако је прописано чланом 13. Правилника тужене од 16.01.2014. године. Имајући у виду напред наведено, правилан

је закључак нижестепених судова да је спорно решење тужене незаконито, будући да тужена није могла тужиоцу да откаже уговор о раду, а да претходно није расписала конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за ужу научну област ..., а која обавеза тужене произлази из њеног Правилника од 16.01.2014. године. Наиме, чланом 50. Правилника тужене, тужиоцу је могао да престане радни однос истеклом периодом на који је изабран само уколико по расписаном конкурс за предавача не буде поново изабран у исто или више звања и уколико у школи нема могућности да се распореди на друго одговарајуће место, па с обзиром да тужена није расписала конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за ужу научну област ... пре истека времена за које је тужилац биран, то је спорно решење тужене незаконито. На обавезу расписивања конкурса за избор у звање наставника, а у циљу адекватне заступљености наставе у школској 2014/2015 за студијски програм ... туженој је закључком и предлогом мера указало Министарство просвете, науке и технолошког развоја у поступку вршења делимичног управног надзора над радом тужене, а тужена је и поред тога, иако је радно место тужиоца и даље постојало, расписала конкурс за асистента и примила друго лице које је мање квалификовано од тужиоца. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Супротно наводима ревизије, правилно су одлучили нижестепени судови о враћању тужиоца на рад, правилном применом члана 191. став 7. Закона о раду.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Одбијен је, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију, с обзиром да се не ради о нужним и неопходним трошковима, са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић